

Leerplan Wellness en schoonheid D/A - overwegingen in functie van concretisering lessentabel en opdrachtenverdeling

1 Suggesties vanuit leerplan en lessentabel

1.1 Leerplan

Onderdeel	Aantal graaduren
Ontwerpen van wellnessstrategieën met het oog op bevorderen van gezondheid en welbevinden	6u
Informeren en adviseren met aandacht voor verbindende communicatie en commerciële doelen	4u
Uitvoeren van wellnessbehandelingen en schoonheidsverzorgingen m.i.v. trends en innovaties	14u

1.2 Lessentabel

Administratieve vakbenamingen:

- TV/PV Schoonheidsverzorging
- TV/PV Opvoedkunde
- AV Biologie
- TV Toegepaste biologie

2 Overwegingen

Het concretiseren van de lessentabel en bijhorende opdrachtenverdeling is afhankelijk van het samenspel tussen volgende elementen:

- pedagogische en pedagogisch-didactische keuzes die je als directeur of schoolteam maakt;
- situering van de opleiding binnen het aanbod op de school;
- het beschikbare lerarenkorps: zowel qua discipline (bekwaamheidsbewijzen) als qua expertise.

2.1 GFL: welke keuzes maak je op school en mogelijke samenhang of samenwerking met het leerplan Wellness en schoonheid?

Indien je ervoor kiest om bepaalde leerplandoelen uit het GFL aan te reiken binnen het leerplan Wellness en schoonheid kan je o.m. aandacht besteden aan de verschillende vormen van diversiteit (R-II-IIGFL-ddad-LPD 5) of het respecteren van elkaars grenzen (R-II-IIGFL-ddad-LPD 6) die duidelijke linken hebben met de doelen in het leerplan. Ook de leerplandoelen die gericht zijn op artistieke uitingen kan je koppelen. Het aspect verbeelding speelt immers ook bij Wellness en schoonheid een rol bij leerplandoelen zoals fantasiemake-up of het creëren van een relaxerende omgeving in het kader van wellness. Het leerplandoel (R-II-IIGFL-ddad-LPD 22) waarbij leerlingen informatie

beoordelen op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid is dan weer vlot te linken aan het leerplandoel in Wellness en schoonheid waarbij de leerlingen kritisch reflecteren over sectoreigen trends en innovaties.

2.2 Welke keuzes maak je voor het complementair gedeelte?

- Gebruik je deze uren om het urenpakket specifieke vorming te verruimen of specifieke vormen van werkplekleren (zie verder) mogelijk te maken?
- Kies je voor het aanbieden van een vak dat relevant is het vanuit studierichtingsprofiel (vorm van verdieping)? Bijvoorbeeld:
 - Artistieke vorming - afhankelijk van keuze GFL: verdiepend ingevuld in functie studierichtingsprofiel;
 - Mens & samenleving - afhankelijk van keuze GFL. Het complementaire vak Mens & samenleving kan ruimte bieden om een aantal eerder maatschappelijke doelen te verbreden.
 - Nederlands in functie van adviezen geven en algemene communicatie;
 - Engels en Frans in functie van een specifiek klantenbestand
 - Financiële geletterdheid in functie van ondernemerschap
 - ...
- Een andere mogelijke keuze is natuurwetenschappen aanbieden vanuit het perspectief van algemene vorming of verder studeren.

2.3 Overwegingen i.v.m. werkplekleren en stage vanuit het oogpunt van schoolorganisatie

2.3.1 Pedagogisch overwegingen m.b.t. stage en werkplekleren

Stage is niet verplicht in de studierichting Wellness en schoonheid. Je kan als school een afweging maken over het rendement om leerplandoelen te oefenen versus andere invullingen van werkplekleren. Zo kan je de vraag stellen of het zinvol is om stage te lopen in een wellnesscentrum of via studiebezoeken de verschillende toestellen te leren kennen om zo een klant optimaal te adviseren (LPD 16).

Ook voor verschillende technische vaardigheden binnen schoonheidsverzorging geldt dat. Je kan de afweging maken of het oefenen van de verschillende handelingen in het didactisch salon van de school een stage in een schoonheidssalon noodzakelijk maakt. Het bezoeken van diverse werkplekken die andere accenten leggen, kan daarin onderwijstijd optimaliseren. Je kan overwegen of het verder uitwerken van een didactisch salon niet meer mogelijkheden biedt, ook als het gaat om doelen die niet rechtstreeks met schoonheidsverzorgingen of wellnesstoepassingen te maken hebben.

2.3.2 Overwegingen op pedagogisch-didactisch vlak

Via simulanten kan je een veelzijdig publiek met een variërend aanbod aan huid en nagels realiseren. Belangrijk is dat wel dat men de simulant ook instructies geeft die de leerlingen de kans geven om verwante doelen te oefenen en te realiseren. Via casuïstiek kunnen leerlingen een gamma aan waarheidsgetrouwe situaties ontdekken. Zo kan je een simulant opdracht geven te informeren naar producten die duurzaam zijn. Meteen kunnen volgende leerplandoelen betrokken worden: het klantencontact (LPD 1), het stellen van grenzen (LPD 20+) en het promoten en verkopen van producten (LPD 17). Ook het beheer van de voorraad (LPD 21), andere economische afwegingen of duurzaamheid (LPD 30) kunnen daarin een plaats innemen. Bovendien zal de leerling meteen

productkennis kunnen demonstreren, al dan niet gekoppeld aan een specifieke technische handeling.

2.3.3 *Samenwerking met stageplaatsen (werkveld)*

Indien je toch voor stage kiest, is de vraag welke leerplandoelen kunnen worden geoefend en hoeveel onderwijstijd daaraan wordt gespendeerd. In overleg met de sector zal op basis van de beroepskwalificatie (en dus het leerplan) een voorstel van stage-activiteitenlijst worden opgemaakt. Dan kan helpen om te bepalen hoeveel stagetijd je zal voorzien.

Wellicht is het evident dat een schoonheidsinstituut in het aanbod van stageplaatsen zit. Belangrijk is dat je ook verschillende andere plaatsen inhoudelijk afweegt. Denk daarbij o.m. aan Wellnesscentra, hotels met wellnessaccomodatatie ...

2.4 **Keuze voor het werken met pedagogisch-didactische werkvormen binnen het studierichtingsgedeelte?**

Je bent als school(team) vrij om ook in het kader van het nieuwe leerplan te kiezen voor werkvormen die integratie of inoefenen van vaardigheden faciliteren zoals seminarie, geïntegreerd werken, integrale opdrachten, project- of themawerking over rubrieken of vakken heen.

Bij diverse leerplandoelen is integratie relatief evident. Zo kan je bij elke technische handeling zoals voetverzorging (LPD 31) of massage (LPD 35) hygiënische aspecten (LPD 28) toepassen of de werking van producten, behandeling en/of apparaten toelichten (LPD 14). Het integreren van doelen anatomie en fysiologie of doelen die gezondheidsdeterminanten of sociaal gedrag illustreren, vraagt wellicht meer overleg omdat dat soort thema's mogelijk wordt gegeven door leraren die niet tot de vakgroep behoren. Ook hier is integratie mogelijk door items gebonden aan de studierichting te koppelen. Indien men de secretie van bepaalde organen (LPD 9) moet bespreken, kan voor de huid worden gekozen. Wanneer sociale beïnvloeding aan bod komt (LPD 5), kan de ontwikkeling van een schoonheidsideaal vanuit maatschappelijke aspecten en/of groepsdruk een rol spelen.

Casuïstiek biedt opnieuw veel mogelijkheden om via workshops of themadagen doelen te realiseren. Indien je school ook andere studierichtingen (Haarverzorging, Schoonheidsverzorging) aanbiedt, zijn er mogelijkheden om gelijkgerichte doelen samen te ontdekken én te realiseren: veiligheid, economische aspecten duurzaamheid, informeren, adviseren, promoten en verkopen ... Dat biedt kansen om unieke kenmerken van de betrokken studierichtingen tegenover elkaar te plaatsen en de profielen helder te illustreren.

2.5 **Keuze van een concretisering van de lessentabel vanuit leerlingen- of lerarenperspectief?**

Vanuit het samenspel met de overwegingen vanuit punt 3 kan je ervoor kiezen om:

- bepaalde inhoudelijke onderdelen (anders) te clusteren binnen 1 leerjaar dan wel binnen de volledige graad;
- de inhoudelijke onderdelen verder op te splitsen, bv. in functie van opdrachtverdeling. Ter overweging kan je nagaan of een opdeling van een inhoudelijk onderdeel in functie van de opdracht van leraren ook een opdeling in 'vakken' of 'clusters' vanuit het perspectief van de leerling betekent.

De rubrieken in het leerplan zijn gekoppeld aan de krachtlijnen. Zodra de leerlingen de betrokken leerplandoelen realiseert, geven ze invullingen aan de overeenstemmende krachtlijn.

Belangrijk is wel dat ongeacht welke clusters of indelingen er worden gemaakt, leraren de inhoudelijke samenhang tussen de verschillende onderdelen in het leerplan en hun doelen duidelijk moeten maken. Het is niet aan de leerlingen om die integratie helder te krijgen.

2.6 Situering Wellness en schoonheid binnen het aanbod op de school en mogelijke implicaties voor leerplanrealisatie en opdrachtenverdeling?

2.6.1 Samenhang met Gezondheidszorg, Opvoeding en begeleiding, Defensie en veiligheid en Sportbegeleiding (DA)

- Doelen ontwikkelingspsychologie en gedrag (toegepaste psychologie)
Er is inhoudelijke gelijkgerichtheid tussen de doelen ontwikkelingspsychologie en gedrag (gezondheids- en sociaal gedrag) in de verschillende leerplannen. Omwille van de relatie met de beroepskwalificaties zijn de doelen aangepast aan de context, geconcretiseerd in de verschillende leerplannen en soms zelfs verbreed vanuit de koppeling met het BK.

Bemerkingen:

- Het is niet evident om de leerlingen uit de verschillende richtingen voor dit onderdeel samen te zetten. Indien je daarvoor toch opteert, is het belangrijk na te gaan dat de betrokken leerplandoelen in de breedste zin worden benaderd of dat er wordt gedifferentieerd in functie van de studierichting.
- Wanneer je deze studierichtingen in je aanbod hebt, kan je overwegen om de leraren in meerdere van die studierichtingen in te zetten.
- In functie van de instroom van leerlingen uit de D-finaliteit in de derde graad D/A is het zinvol om te weten dat de leerlingen uit de D-finaliteit (Maatschappij en welzijn) vanuit het specifiek gedeelte met deze leerinhouden en doelen vertrouwd zijn m.u.v. gezondheidsgedrag.

- Doelen anatomie en fysiologie

De leerplandoelen anatomie en fysiologie zijn het resultaat van specifieke minimumdoelen en aspecten uit de beroepskwalificatie. Ook hier is context binnen brengen belangrijk bij sommige topics.

Bemerkingen:

- Het samen zetten van leerlingen lijkt hier eveneens geen gemakkelijke opgave. Om te vermijden dat de samenhang met de studierichting te oppervlakkig verloopt of zelfs verloren gaat, kan men beter eerst nagaan hoe die samenhang kan worden georganiseerd.
- De inhouden van anatomie en fysiologie hebben niet de functie om een niveauverduidelijking met de A-finaliteit te realiseren. In beide gevallen volgt men de benadering van specifieke minimumdoelen en/of competenties uit de beroepskwalificaties. Het kan gebeuren dat daarin weinig inhoudelijk onderscheid zit.

2.6.2 Samenhang met Schoonheidsverzorging (A-finaliteit)

De studierichting Schoonheidsverzorging is sterk gerelateerd aan Wellness en schoonheid. Alhoewel het om een andere beroepskwalificatie gaat (BK Schoonheidsspecialist), zijn de inhouden zeer gelijklopend. Gezien de beschikbare onderwijstijd in de A-finaliteit een stuk groter is, is klassen samen zetten geen evidentie. De doelen die bijna identiek zijn, moeten in Wellness en schoonheid in minder onderwijstijd worden gerealiseerd.

Bovendien ligt het inhoudelijke accent ook deels anders. Binnen Wellness en schoonheid zal het adviserende aspect veel sterker naar voor komen. De leerlingen zullen meer inhoudelijke achtergrond hebben rond anatomie en fysiologie, aspecten die gebonden zijn aan de levensfase en de onderzoekscompetentie. Dat neemt niet weg dat het opbouwen van knowhow en de uitwisseling ervan binnen vakgroepen zeer nuttig kan zijn. Je kan ook projecten opzetten waarbinnen leerlingen bepaalde competenties verwerven of oefenen door samen aan de slag te gaan.

Toekomstgericht zal er samenhang zijn met de Se-n-se Schoonheidsspecialist-adviseur die dezelfde beroepskwalificatie realiseert.

2.6.3 Overwegingen met betrekking tot infrastructuur

De verschillende technische vaardigheden vragen een weloverwogen infrastructurale keuze. Investerings worden bovendien beïnvloed door eventuele andere opleidingen zoals Schoonheidsverzorging in de A-finaliteit en de Se-n-se Schoonheidsspecialist-adviseur. Indien de opleiding Haarverzorging wordt aangeboden, kan ook daarmee rekening worden gehouden bij de opbouw van infrastructuur. Dat leerplan heeft immers ook enkele leerplandoelen die gelijklopend zijn (basismanicure, basismake-up ...).

Alhoewel investeringen in de wellnesscomponent (infraroodcabine, hamam, spa ...) voor leerlingen in het kader van kennismaking en vertrouwd worden met deze infrastructuur zeer zinvol is, kan men zich de vraag stellen of de gerelateerde leerplandoelen niet via andere werkwijzen (werkplekleren) kunnen worden gerealiseerd. De leerlingen zullen immers vooral inzetten op het informeren en adviseren zodat vooral een cognitieve insteek belangrijk is.

Infrastructuur is in eerste instantie gericht op het verwerven van die technisch competenties, maar het zijn zeker niet de enige doelen waarmee men moet rekening houden. Ook verschillende andere leerplandoelen kunnen op een geïntegreerde wijze in het didactisch salon worden gerealiseerd en vragen ook je infrastructurale aandacht. Denk daarbij o.m. aan:

- Voorraadbeheer
- Promoten van producten, diensten en arrangementen
- Gespreksvaardigheden rond gevoelige thema's
- ICT-systeem voor afsprakenbeheer en klantenfiches
- Een omgeving die het mogelijk maakt om echte relaxatie aan te bieden
- ...

2.7 Samenstelling lerarenkorps

2.7.1 TV/PV Schoonheidsverzorging - TV/PV Opvoedkunde - AV Biologie- TV Toegepaste biologie

- Vergelijking met koppelingen oude structuur:

Schoonheidsverzorging
- AV Kunstgeschiedenis - AV Plastische opvoeding - TV Bio-esthetiek (in functie van Stijlleur)
- TV+ PV + Stage Bio-esthetiek (in functie van Schoonheidsverzorging)

- Overwegingen en aandachtspunten
 - De leerplandoelen met betrekking tot anatomie en fysiologie moeten de leerlingen beter voorbereiden op het hoger onderwijs en zijn dus niet enkel gericht op cognitieve

ondersteuning van technische prestaties die een schoonheidsspecialiste aanbiedt. Je kan dus overwegen om die inhouden door een wetenschapper te laten geven die nauw samenwerkt met de vakgroep. Ook de band met algemene vorming kan daardoor worden aangehaald. Het is wel belangrijk dat er voldoende verband wordt gelegd met de eigenheid van de opleiding.

- Een gelijkaardige redenering kan worden gemaakt voor de leerplandoelen die de inhouden betreffende gezondheidsgedrag en ontwikkelingspsychologie realiseren. De vakgroepen in Gezondheidszorg en/of Opvoeding en begeleiding (indien je school deze opleidingen ook aanbiedt) hebben vaak leraren die die inhouden goed onder de knie hebben. Opnieuw zal het toespitsen op de eigenheid van de opleiding een belangrijk aandachtspunt zijn. Het samenwerken met collega's uit andere studierichtingen kan die items, die leerlingen eveneens een bredere basis geven in functie van het hoger onderwijs, verdiepen en tastbaarder maken voor leerlingen.
- Stijlleur is niet meer opgenomen in het nieuwe leerplan. Bepaalde inhouden die relevant zijn, kunnen aan bod komen via reflecties over trends en innovaties maar via complementaire uren kan men ook inhouden uit artistieke vorming aanbieden.

3 Concretisering lessentabel

Vanuit bovenstaande overwegingen zijn er verschillende scenario's mogelijk. Je beschikt over 24 graaduren: 12 graaduren in het 5de jaar, 12 graaduren in het 6de jaar.

Onderdeel	Vijfde jaar	Zesde jaar
Ontwerpen van wellnessstrategieën met het oog op bevorderen van gezondheid en welbevinden	3u	3u
Informereren en adviseren met aandacht voor verbindende communicatie en commerciële doelen	2u	2u
Uitvoeren van wellnessbehandelingen en schoonheidsverzorgingen m.i.v. trends en innovaties	7u	7u

Voor de onderzoekscompetentie (LPD 38) en het kritisch reflecteren over trends en innovaties (LPD 24) worden geen afzonderlijke uren voorzien. We gaan ervan uit dat je die doelen stelselmatig integreert door ze te koppelen aan onderdelen in de andere rubrieken. Dat betekent zeker niet dat de overige rubrieken geen samenhang vertonen. Integendeel, het is aangewezen om de verschillende items steeds in verband met elkaar aan de leerling te presenteren. Wanneer de leerling bijvoorbeeld werkt aan een technische competentie, zal hij dat niet alleen doen met het oog op het realiseren van die vaardigheid maar ook meteen informerende, adviserende of verkoopsskills meenemen. Ook de achtergronden uit o.m. anatomie en fysiologie of gezondheidsgedrag zullen worden betrokken.

Indien je kiest voor stage om werkplekleren mogelijk te maken, moet je die bij de urenverdeling ook opnemen. Daarbij zou een volgende opdeling een optie kunnen zijn als je kiest voor stage in beide leerjaren.

Onderdeel	Vijfde jaar	Zesde jaar
Ontwerpen van wellnessstrategieën met het oog op bevorderen van gezondheid en welbevinden	3u	3u
Informereren en adviseren met aandacht voor verbindende communicatie en commerciële doelen	2u	2u
Uitvoeren van wellnessbehandelingen en schoonheidsverzorgingen m.i.v. trends en innovaties	5u	5u
Stage	2u	2u

Verschillende scholen zullen misschien ook kiezen voor een stage die uitsluitend in het zesde jaar wordt georganiseerd vanuit goede ervaringen binnen wat voorheen de tso-opleiding Schoonheidsverzorging was.

Onderdeel	Vijfde jaar	Zesde jaar
Ontwerpen van wellnessstrategieën met het oog op bevorderen van gezondheid en welbevinden	3u	2u
Informeren en adviseren met aandacht voor verbindende communicatie en commerciële doelen	2u	1u
Uitvoeren van wellnessbehandelingen en schoonheidsverzorgingen m.i.v. trends en innovaties	7u	5u
Stage	-	4u

De leerplandoelen lenen zich ook tot integratie in projecten. Van daaruit zou je kunnen kiezen voor seminariemomenten of projectdagen die systematisch worden ingepland tijdens het schooljaar.

Onderdeel	Vijfde jaar	Zesde jaar
Ontwerpen van wellnessstrategieën met het oog op bevorderen van gezondheid en welbevinden	2u	2u
Informeren en adviseren met aandacht voor verbindende communicatie en commerciële doelen	2u	2u
Uitvoeren van wellnessbehandelingen en schoonheidsverzorgingen m.i.v. trends en innovaties	6u	6u
Project/seminarie	2u	2u

Deze werkwijze kan je eveneens combineren met stage of een keuze om stage of project/seminarie enkel in het vijfde dan wel in het zesde jaar aan te bieden. Indien je niet voor stage kiest, maar voor andere vormen van werkplekleren biedt de combinatie met project/seminarie zowel inhoudelijk als organisatorisch veel mogelijkheden.

Onderdeel	Vijfde jaar	Zesde jaar
Ontwerpen van wellnessstrategieën met het oog op bevorderen van gezondheid en welbevinden	1u	1u
Informeren en adviseren met aandacht voor verbindende communicatie en commerciële doelen	2u	2u
Uitvoeren van wellnessbehandelingen en schoonheidsverzorgingen m.i.v. trends en innovaties	5u	5u
Project/seminarie/stage	4u	4u

